

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЛІКУВАЛЬНОЇ ФІЗКУЛЬТУРИ В УМОВАХ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРУ ПРОФЕСІЙНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ІНВАЛІДІВ

Авраменко М. Л., Кузнєцов Д. А.

Всеукраїнський центр професійної реабілітації інвалідів

Індекс 07352, с. Лютіж, Київська область, Україна

e – mail: vcpri@ukr.net

Метою проведення реабілітаційних заходів по відношенню до людей з фізичними вадами вродженого чи набутого характеру є збереження і відновлення втрачених фізичних можливостей, в тому числі непов'язаних безпосередньо з характером захворювання. Це дає підстави для використання занять лікувальною фізкультурою (ЛФК) і спортом.

Багаторічна практика роботи вітчизняних та закордонних фахівців в галузі фізичної реабілітації інвалідів показує, що одним з найбільш перспективних заходів реабілітації є відновлення фізичного стану засобами ЛФК та елементами спорту. Систематичні лікувально – профілактичні тренувальні заняття в залах ЛФК, участь у спортивних змаганнях під час перебування в умовах центру професійної реабілітації інвалідів (далі – Центр) не тільки підвищують адаптацію інвалідів до умов професійного навчання та соціально – побутового життя, які постійно змінюються, розширюють їх функціональні можливості, допомагають оздоровленню організму, але й сприяють виробленню координації в діяльності нервової, опорно - рухової, кардіо - респіраторної, травної систем і системи виділення, сприятливо діють на соціальний та психологічний стан інвалідів, мобілізують їх вольові зусилля, повертають їм почуття соціальної повноцінності. У тих інвалідів, які займаються спортом, у порівнянні з іншими, які не займаються спортом, частіше виявляються такі особистісні характеристики, як бажання позбутися відчуття неповносправності, увага до свого здоров'я тощо. І навпаки, у інвалідів, які не займаються фізичними вправами систематично, не беруть участі у спортивних змаганнях, проявляється надмірна фіксація уваги на своїй хворобі, незадоволення станом здоров'я, а також такі особистісні якості, як

емоційне пригнічення, слабка особистісна ініціатива, відсутність бажання підтримувати стосунки з друзями тощо.

Показаннями для проведення заходів з ЛФК в Центрі є:

- захворювання опорно-рухового апарату (за винятком значних порушень статико-динамічної функції в кінцівках та суглобах кінцівок, наявності сколіотичного горба 4 ст. з порушенням функції серцево-судинної системи):

- вроджена патологія розвитку кінцівок та суглобів;
- стан після ампутації кінцівок;
- стан після травм хребта і спинного мозку (не менш ніж через 6 місяців після травми);

- дитячий церебральний параліч (за винятком спастичної тетраплегії з вираженим порушенням функції рухів у верхніх та нижніх кінцівках);

- наслідки пологової травми з порушенням інтелекту, розумова відсталість вродженого характеру;

- наслідки перенесених нейроінфекцій без виражених порушень функції рухів у верхніх та нижніх кінцівках;

- нейро - дегенеративні захворювання нервової системи: мієлодисплазії, захворювання екстрапірамідної нервової системи;

- залишкові явища перенесених черепно-мозкових травм без виражених порушень функції рухів у верхніх та нижніх кінцівках, без симптомів психоорганічного синдрому та астенічного синдрому;

- помірно виражені периферичні паралічі і парези кінцівок внаслідок первинної та вторинної міопатії;

- захворювання (крім онкологічних) серцево-судинної, дихальної, ендокринної, сечостатевої систем та органів травлення поза фазою загострення;

- хвороби шлунково-кишкового тракту із високим ступенем залежності від прийому їжі та інтенсивності розумового навантаження;

- захворювання ЛОР-органів та органу зору поза фазою загострення;

- захворювання ендокринної системи без виражених метаболічних порушень.

По відношенню до інвалідів - слухачів Центру заходи з ЛФК повинні здійснюватись, виходячи із визначеного особистого реабілітаційного потенціалу, наявності показань та протипоказань для їх призначення та з урахуванням основних принципів реабілітації: своєчасного початку проведення, безперервності, комплексності, індивідуальності, послідовності, спадкоємності, здійснення реабілітаційних заходів в колективі, повернення до активної соціально-корисної праці.

Лікарі - куратори призначають та контролюють виконання заходів з ЛФК, які здійснюються за допомогою та в присутності фахівців з фізичної реабілітації, середнього та молодшого медичного персоналу. Зазначені заходи повинні проводитись у позаурочний час в спеціально облаштованих та придатних (в санітарно-гігієнічному, загальнобезпечному, протипожежному та інших відношеннях) залах, кабінетах, кабінах, майданчиках тощо. Фахівцями з фізичної реабілітації використовується відповідне, а також спеціально пристосоване обладнання, а саме: тренажерні комплекси, бігова доріжка із додатковою реєстрацією основних фізіологічних параметрів організму слухача (пульс, артеріальний тиск тощо), «шведська» стінка, гантелі тощо.

Методичне, організаційне, аналітичне, інформаційне та просвітницьке забезпечення процесу організації та проведення заходів з ЛФК та елементів спорту серед інвалідів – слухачів Центру здійснює та контролює Реабілітаційна комісія.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні»
2. Закон України «Про соціальна послуги»
3. Закон України «Про реабілітацію інвалідів в Україні»
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 08.12.2006 №1686 «Про затвердження Державної типової програми реабілітації інвалідів»
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.05.2007 №757 «Про затвердження Положення про індивідуальну програму реабілітації інвалідів»
6. Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 09.10.2006 №372 «Про затвердження Типового положення про центр професійної реабілітації інвалідів»
7. Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 12.04.2007 №155 «Про затвердження Соціальних нормативів у сфері професійної реабілітації інвалідів для центрів професійної реабілітації інвалідів системи Міністерства праці та соціальної політики України»
8. Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 14.05.2007 №220 «Про затвердження типових переліків приміщень та обладнання кабінетів центру професійної реабілітації інвалідів системи Міністерства праці та соціальної політики України»
9. Физическая реабилитация: Учебник для академий и институтов физической культуры /Под общей ред. проф. С.Н. Попова. - Ростов н/Д: изд-во «Феникс», 1999. - 608с.
10. Мухін В.М. Фізична реабілітація. - Київ: Олімпійська література, 2000. -425 с.
11. Самосюк И.З., Чухраев Н.В., Зубкова С.Т., Самосюк Н.И., Шимков Г.Е. Физические методы в лечении и медицинской реабилитации больных и инвалидов. – Київ, «Здоров'я». – 2004. – 624 с.

12. Іпатов А.В. Комплексна технологія реабілітації інвалідів в Україні //Медична реабілітація, курортологія, фізіотерапія. – 2004, № 3(39). – С. 44 – 45.
13. Человек и его здоровье /Материалы IX Российского Национального конгресса 22 – 26 ноября 2004 г., г. Санкт – Петербург, Россия. – 328 с.
14. Професійна реабілітація інвалідів: Довідково – методичний посібник /Упорядн. Іпатов А.В., Сергієні О.В., Войтчак Т.Г. та ін. /За редакцією Марунича В.В. – Дніпропетровськ: Пороги, 2005. – 227 с.
15. Смычек В.Б., Хулуп Г.Я., Милькаманович В.К. Медико-социальная экспертиза и реабилитация. – Минск, изд-во "Юнипак". – 2005. – 420 с.
16. Організація роботи Приймальної та Реабілітаційної комісій Всеукраїнського центру професійної реабілітації інвалідів: Методичні рекомендації /Авраменко М.Л., Маліновська Н.М., Мазур Ю.О., Мартиненко В.М./ – Київ, 2007. – 20 с.
17. Організація професійного навчання, заходів з соціальної, психологічної реабілітації та медичного супроводу у Всеукраїнському центрі професійної реабілітації інвалідів: Методичні рекомендації /Авраменко М.Л., Маліновська Н.М., Мазур Ю.О., Кузнєцов Д.А./ – Київ, 2007. – 66с.
18. Фізична реабілітація в умовах центру професійної реабілітації інвалідів: Методичні рекомендації /Авраменко М.Л., Кузнєцов Д.А., Совгір І.В., Шуневич І.В./ – Київ, 2007. – 39 с.

РЕЗЮМЕ. В статье описаны основные аспекты организации лечебной физкультуры в условиях центра профессиональной реабилитации инвалидов. Основной целью лечебной физкультуры инвалидов является сохранение и восстановление утраченных физических возможностей, непосредственно связанных с характером инвалидизирующего заболевания.

Ключевые слова: профессиональная реабилитация, инвалидность, лечебная физкультура.

РЕЗЮМЕ. У статті описані основні аспекти організації лікувальної фізкультури в умовах центру професійної реабілітації інвалідів. Основною метою лікувальної фізкультури інвалідів є збереження і відновлення втрачених фізичних можливостей, безпосередньо пов'язаних з характером інвалідизуючого захворювання.

Ключові слова: професійна реабілітація, інвалідність, лікувальна фізкультура.

RESUME. In the article the basic aspects of organization of medical physical education are described in the conditions of center of professional rehabilitation of invalids. Saving and renewal of the lost physical opportunities directly related to character of disease is the primary purpose of medical physical education of invalids.

Keywords: professional rehabilitation, disability, medical physical education.